

Nr 103.

Ankom till riksdagens kansli den 15 maj 1925 kl. 4 e. m.

*Utlåtande i anledning av väckt motion om inlösning av stamaktierna
i aktiebolaget Vin- och spritcentralen.*

(4:e avd.)

Uti en inom andra kammaren väckt motion (nr 218), vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, har herr *E. Lithander m. fl.* hemställt, att riksdagen för sin del ville besluta, att staten under budgetåret 1925—1926 måtte begagna sin rätt att inlösa stamaktierna i aktiebolaget Vin- och spritcentralen.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

I förevarande motion påyrkas, att statsverket under budgetåret 1925—1926 skall begagna sig av sin avtalsenliga rätt att inlösa stamaktierna i aktiebolaget Vin- och spritcentralen. Dessa uppgå till 400 och lyda var och en å 1,000 kronor. Å ifrågavarande aktier, som för närvarande äro fördelade på 10 enskilda personer, varå de övergått från aktiebolaget Stöckholmsystemet, utgår utdelning med allenast visst begränsat belopp.

*Utskottets
yttrande.*

Till en början må i avseende å motionärernas yrkande framhållas, att en inlösen av ifrågavarande stamaktier medför skyldighet för statsverket att i mån av anfordran inlösa jämväl preferensaktierna i aktiebolaget Vin- och spritcentralen. Nämda preferensaktiekapital uppgår till 19,600,000 kronor. Om än icke inlösen av dessa preferensaktier för närvarande i någon större utsträckning skulle komma att påfordras, har utskottet ansett sig böra omnämna detta förhållande, vilket torde vid frågans bedömande böra beaktas.

Spörsmålet om Vin- och spritcentralens lämpliga organisation har så sent som vid 1923 års riksdag varit föremål för statsmakternas omprövning. Gentemot tanken på ett rent statsmonopol anfördes av departementschefen bland annat, att det ur principiella synpunkter syntes mindre tilltalande, att staten så engagerade sig i rusdryckshanteringen, att staten direkt uppträdde såsom köpare och säljare. Det vore enligt departementschefens mening ej heller uteslutet att det kunde vara förenat med vissa ej obetydliga olägenheter för staten att själv uppträda på den utländska marknaden såsom köpare av viner och spirituosa. Riksdagen lämnade dessa synpunkter utan erinran, och den nuvarande avvägningen mellan statens inflytande och av de av vederbörande privata aktieägare företrädade intressena fastslogs av riksdagen såsom lämplig.

Såvitt utskottet kan finna, hava sedan dess inga omständigheter tillkommit, som vid innevarande riksdag böra påkalla beslut om ändring i detta förhållande.

Under åberopande av vad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa,

att den av herr Lithander m. fl. i ämnet väckta motionen icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 15 maj 1925.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 102.

Reservation

av herr *O. Olsson* i Kullenbergstorp, vilken ansett, att utskottet bort tillstyrka den i ämnet väckta motionen.
